

Személyiségfejlődési zavarok pszichológiája - 11

Dr. József István

A család terroristái

Definíció

Nincs egységes definíció, de az ismertető jegyek alapján meghatározható.

- Ψ A bántalmazó és a bántalmazott mindig ismerik egymást.
(Leggyakrabban a család vagy intim viszony köti-kötötte össze őket.)
- Ψ Erőszakos magatartás vagy annak előkészülete-kísérlete.

A családon belüli erőszak jellemzői, résztvevői

- Ψ Házastársak (élettársak) közötti
- Ψ Gyermek elleni
- Ψ Családban élő idős ember ellen

A családban megnyilvánuló erőszak előfordulási formái

Ψ Fizikai erőszak

Ψ Pszichológiai erőszak

Ψ Szexuális erőszak

Ψ Elhanyagolás

Ezen felül...

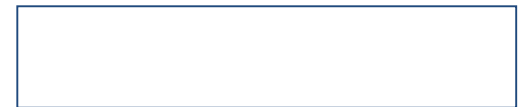
Ψ Gazdasági elnyomás

Ψ Baráti kapcsolatok elnyomása

Ψ Családi kapcsolatok elnyomása

A férfi, mint áldozat

- ✓ Kevés a férfiak áldozattá válásával foglalkozó szakirodalom.
- ✓ A 30 év alatti, egyedül élő, munkanélküli, városban lakó férfi a bűncselekmények tipikus áldozata

Kezdetben a családon belüli erőszakkal foglalkozó kutatások nem vettek tudomást a férfi sértettekről.

Ψ **E. Stanko** - „A férfiak számára áldozatnak lenni (kiszolgáltatottnak, sérülékenynek mutatkozni, félni és segítséget kérni) ellent mond a férfi önmeghatározással.”

Ψ **S. Steinmetz** - tanulmány - a női agresszióról

agresszív reakciókat váltott ki a radikális feministák körében. Az írás csak annyit közölt, hogy

Ha a férfiak erősebbek, miért nem védik meg magukat a bántalmazó nőktől?

A tanulmány szerint: a férfiak lovagiasságuk miatt, a saját erejüktől való félelem miatt nem támadnak vissza.

- ✓ 1984-ben: az amerikai férfiak 6-10%-a jelentette be a bántalmazását.
- ✓ Míg a bántalmazott nőkkel kapcsolatban a nővédő szervezetek képviselői állítják, hogy a nők azok, akik nem kérnek segítséget a hatóságoktól, ez azonban a férfiakra sokkal inkább igaz. A férfiak 11%-kal kevesebb alkalommal jelentik bántalmazásukat, mint a nők.

A kutatások többféle területről szerzik az adataikat.

Nem egyeznek az adatok

- ✓ A menhelyek és a segítők - a nők elleni erőszak túlsúlyát jelzik
- ✓ A területi, közösségi adatokból (közvélemény kutatások) - a nemek között kölcsönös, egyenlő arányú az agresszió
- ✓ A rendőrség és más hivatalos hatóságok - nem rögzítik külön a férfiak bántalmazását

Miért marad rejtve a férfiak bántalmazása?

Ψ **Feminizmus** → a nő segítségre szoruló, ártatlan lény

Ψ **A társadalom tagadja a bántalmazott férfiak jelenlétét** →
nő az áldozat, férfi az elkövető

A férfi bántalmazás okai:

Ψ Generációs erőszakátvétel

erőszakos szülők lányai

a nők hamarabb folyamodnak agresszív eszközökhöz, mint a férfiak.

a statisztikák szerint a nők inkább verik gyermeküket, mint az apák.

Ψ Szocializáció során elsajátított konfliktusmegoldó képesség

Ψ Két nem közötti agresszió különbsége

Az elkövető nők két típusa: (magyar viszonyok)

- Ψ Többgyermekes, rossz anyagi körülmények között élő, munkanélküli, alacsony iskolázottságú, szakképzetlen, elvált, élettársi kapcsolatban élő, közép korú (40-50 év közötti nő). Tettének oka a család rossz anyagi helyzete, a pénzhiány és társa vagy saját iszákossága.
- Ψ Középosztálybeli, legalább érettségivel rendelkező, szellemi foglalkozású, (többször) elvált, esetleg válófélben lévő, viszonylag kiegyensúlyozott egzisztenciával rendelkező nő. Tettének oka a társ féltékenysége, romló egzisztenciája, romló egészsége vagy iszákossága.

A sértett férfiak két típusa

- ✓ Munkanélküli, alkalmi munkából élő, 8 általánost végzett, szakképzettség nélküli, alkoholista, rokkantnyugdíjas, középkorú (45-60 közötti).
- ✓ Valaha jól kereső, középosztálybeli, szakképzett, érettségizett, elbizonytalanodott egzisztenciájú férfi.

A konfliktus alapjai

- ✓ A családról, házasságról alkotott sztereotípiák - a férfi a családfő, neki kell a család egzisztenciáját biztosítani. Ezért ő viseli a felelőséget, akkor is ha munkanélküli.
- ✓ A nő jelenti az otthont, a háztartás vezetését, még akkor is, ha dolgozik.
- ✓ A pénz kezelése, a család szükségleteinek beosztását a nő végzi
- ✓ A nő felelős a gyerekekért.
- ✓ A férfi házkörüli feladatok elvégzését a nő ellenőrzi (lefestette a kerítést, megjavította az ajtót stb.).
- ✓ A férfi pénz nélkül, munkanélküliként, legtöbbször lakásnélküliként, a közös otthonban fizikailag és érzelmileg is kiszolgáltatott a párjának.
- ✓ Ugyanakkor a nőnek, aki a háztartás fenntartója, joga van felelősségre vonni a férfit, ha nem felel meg az elvárásoknak.

Érzelmi bántalmazás

- Ψ Mások előtti szidalmazás, megfélemlítés, fenyegetés. Programok felügyelete. Megakadályozza, hogy a férfi egyedül töltsen a szabadidejét, hogy találkozzon barátaival, rokonaival.
- Ψ A nő öngyilkossággal és a gyermek bántalmazásával fenyegetőzik, ha a férfi el akarná hagyni. Verést provokál („még megütni sem mersz, te gyáva alak”) A nő áldozatként viselkedik, segítségért kiált, megtépi a ruháját, megsebzzi magát. Bűntudatot és szégyenérzetet ébreszt mindenért.
- Ψ A gyerekeket használja fel a férfi ellen. A gyerekek előtt becsmérli, a gyerekektől elidegeníti. Ugyanakkor a gyerekeket elhanyagolja, velük zsarol, fenyegetőzik. (legvégső sértésként a nő megteheti azt is, hogy a férfi fejéhez vágja: Nem is a te gyereked!)
- Ψ Kontroll a szexualitás felett. Megtagadja, megvonja kifejezetten büntetés céljából.
- Ψ Kontroll a pénzügyek felett. A férfi pénzét sajátjaként kezeli, de a saját keresetéből kizárja.

Következmény:

- **Szégyen érzet** - Idővel testi tünetek
gyomorfájás, magas vérnyomás, pánikroham
- **Később** - Halálfélelem, halálvágy, öngyilkossági gondolatok

A gyerekek miatt, és a „beteg” nőért érzett felelősség mégis sokszor maradásra készíti a férfit.

Ilyenkor a bántalmazás egy idő után általában a fizikai erőszakig, a végzetes brutalitásig fokozódik.

Bűncselekmények

- ✓ Egy –két kivételtől eltekintve a lakásban történnek.
- ✓ Leggyakrabban:
  - konyha,
  - kora esti időpont,
  - elkövetés eszköze: 15-25 cm konyakés.

Ritkább esetben vízzel, levessel való forrázás.

Következmények

- **Nők** - legtöbbször nem vállalják tetteikért a felelősséget, nem mutatnak megbánást.
- **Férfiak** - büntudatosak, úgy érzik ők váltották ki helytelen viselkedésükkel a nő haragját.

Tisztában vannak vele, hogy a nővel szemben aligha védik meg őket.

Bántalmazás esetén a rendőrség a nőnek hisz, és a férfit tartóztatják le.

Nincs hely ahonnan segítséget kérhetne. Mindenütt kinevetik, férfiatlannak tartják.

A társadalom elítéli. Inkább tűr.

a férfi - ördög?

a nő - angyal?

Gyermekbántalmazás

Kiskorúakat (0-18) érő családon belüli erőszak

Nincsenek pontos adatok.

Kriminál statisztika - évente kb. 300 eset

100 esetből kb. 4-re derül fény

Magyarországon évente kb. 30 gyermek hal meg családon belüli erőszak következtében.

(Újszülött gyilkosságok – gondatlan veszélyeztetés)

A gyermekek helyzete

- ✓ Bántalmazásukat sokáig a nevelés eszközének tekintették
- ✓ **Anglia 1872.** – az első, gyermekek életének védelméről szóló törvény
- ✓ **New York 1989.** – ENSZ egyezmény a „Gyermekek jogairól”
- ✓ **Magyarország 1991.** – beemelte az egyezményt saját jogrendjébe

Népegészségügyi probléma

WHO – a gyermekbántalmazást és elhanyagolást népegészségügyi problémának kell tekinteni

Közösségi tényezők:

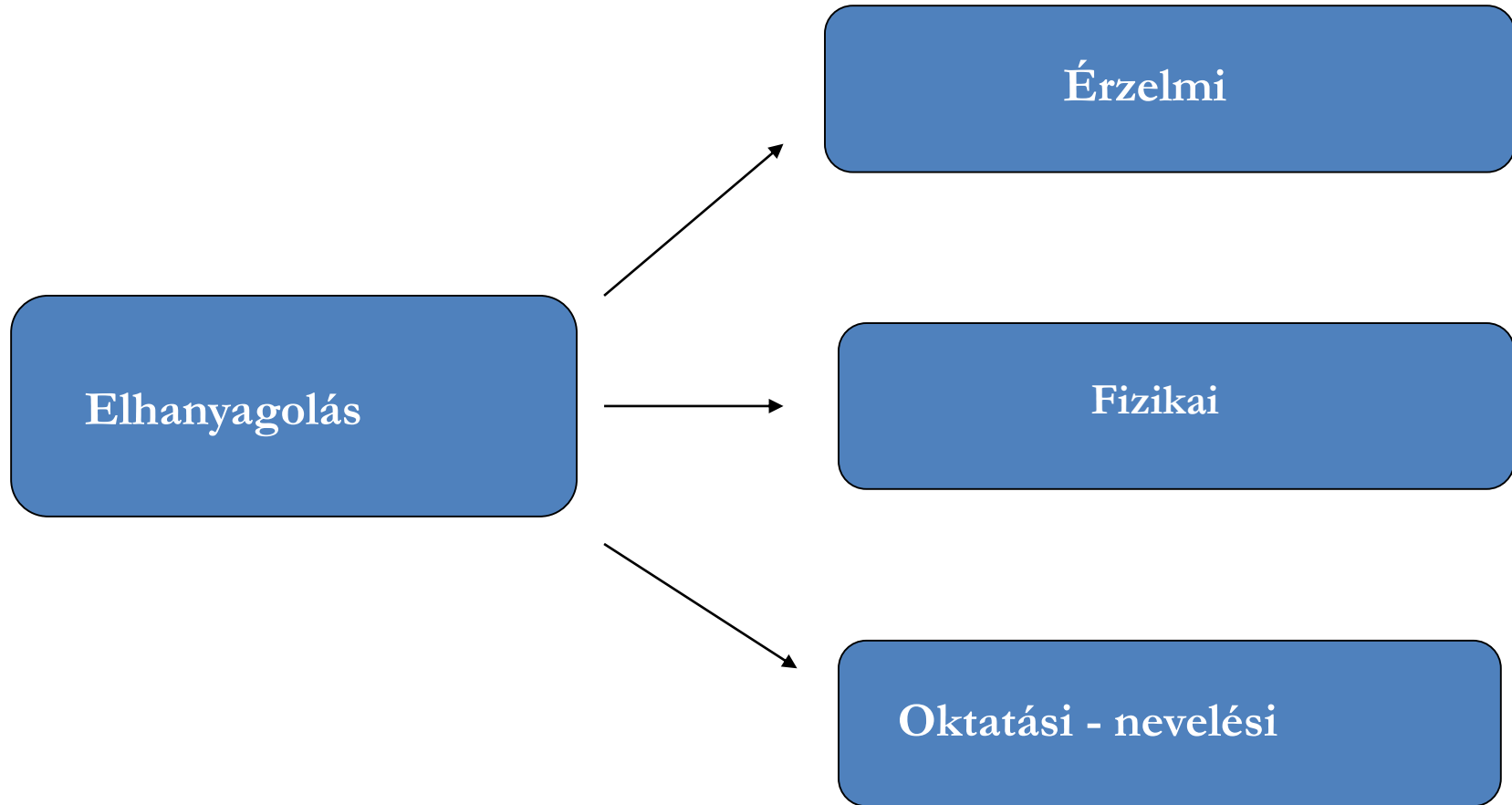
- kedvezőtlen családi folyamatok
- család széthullása
- fiatalok szocializációs zavarai
- tradicionális, többgenerációs család hiánya

Fogalmak, meghatározások

- ✓ **Veszélyeztetettség** - olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.
- ✓ **Veszélyeztetés** - a gyermek alapvető fizikai és/vagy pszichológiai szükségleteinek tartós elhanyagolása, amely a gyermek egészségének, vagy fejlődésének súlyos károsodását eredményezheti.
A szülő, vagy gondviselő nem biztosít a gyermeknek megfelelő étkezést, szállást, ruházatot, nem óvja fizikai károsodástól, veszélytől, felügyelet nélkül hagyja vagy nem biztosítja a megfelelő orvosi ellátást, illetve kezelést, elmulasztja a gyermek oktatáshoz, neveléshez jutását.
Ide tartozik a gyermek alapvető érzelmi szükségleteinek elhanyagolása, vagy eziránti közönyösség is.

A veszélyeztetés formái

Elhanyagolás

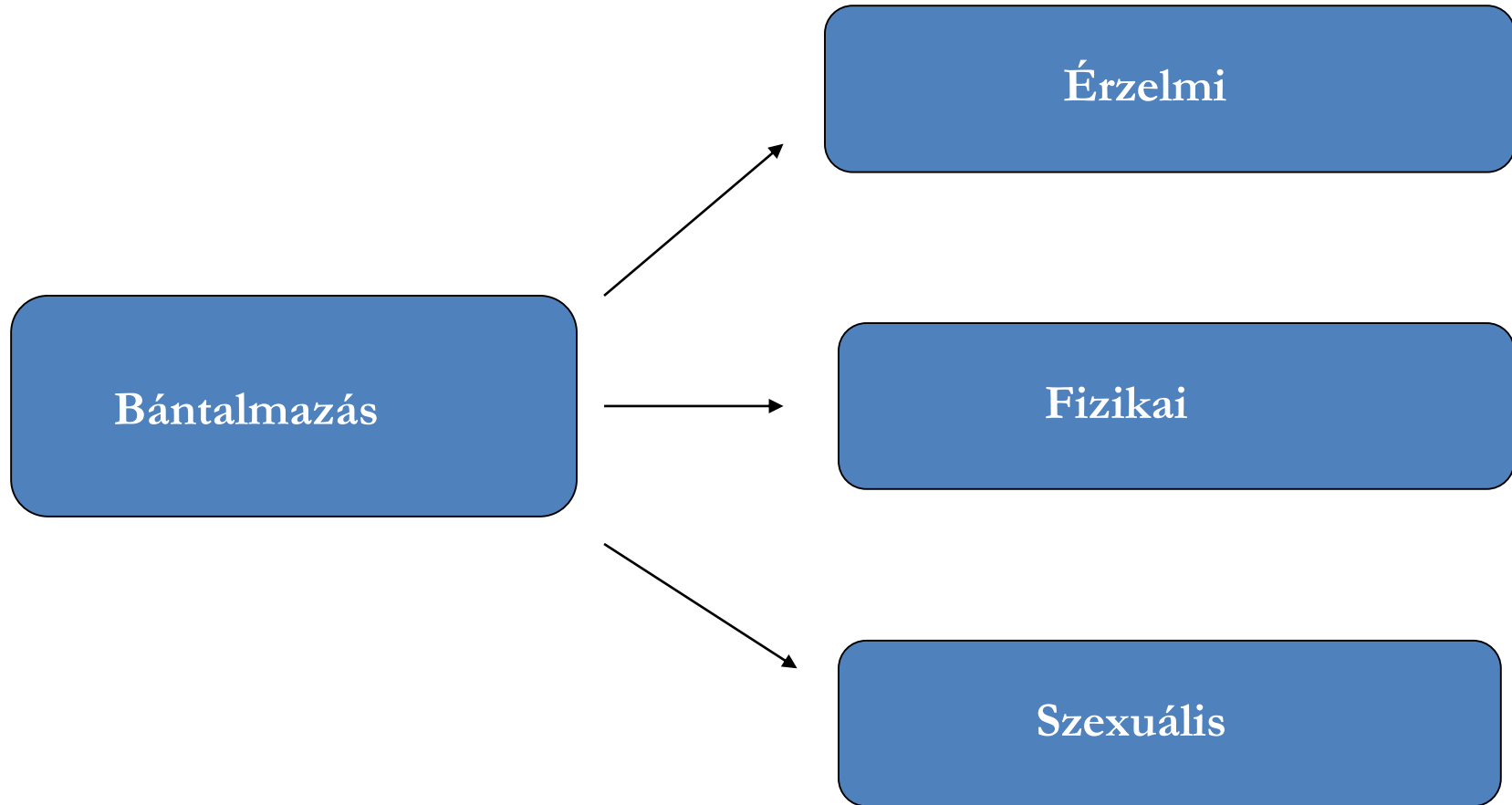
Elhanyagolás - minden olyan mulasztás, amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

Érzelmi elhanyagolás - az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya. A gyermek érzelmi kötődésének elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolás - az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának elhanyagolása vagy indokolatlan késleltetése.

Oktatási- nevelési elhanyagolás - az iskolalátogatási kötelezettség elhanyagolása vagy a javasolt speciális képzési, fejlesztési szolgálatok igénybevételének elmulasztása.

A veszélyeztetés formái

Bántalmazás

Gyermekbántalmazás (abúzus): - ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Érzelmi bántalmazás - a gyermekekben az értéktelenség, a szeretetlenség, a nem kívántság és a hasznavehetetlenség érzésének keltése. Életkornak vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztása a gyermekkel szemben. Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek szem- és fültanúja más bántalmazásának.

Fizikai bántalmazás - ütés, rúgás, lekötözés, bezárás, rángatás, rázás, el-, vagy ledobás, gondatlan leejtés, mérgezés, megégetés, leforrázás, vízbe fojtás, fojtogatás, illetve a gyermek más módon történő fizikai sérülés okozása.

Szexuális abúzus – (0-18 év közötti) - gyermek vagy fiatal szexuális tevékenységekre való kényszerítése vagy csábítása, függetlenül attól, hogy az áldozat tisztában van-e azzal, hogy mi történik vele.

Lehet testi kapcsolaton kívüli tevékenység is - a gyermekekkel pornográf anyagok megtekintése vagy készítése, valamint a szülő vagy a gondozó szexuális tevékenységének figyelése, és a gyermekek ösztönzése helyteleníthető szexuális viselkedési módokra.

- ✓ Gyermekkereskedelem
- ✓ kereskedelmi célú szexuális kihasználás

A gyermekbántalmazás különleges esetei

- ✓ Méhmagzatot károsító magatartás
- ✓ Alkohol és drog abúzus
- ✓ Gyermek bántalmaz gyermeket
- ✓ Rendszer abúzus

Rizikófaktorok

- ✓ **Családi körülmények**
(fiatal és/vagy egyedülálló anya, szegénység, erőszak a családtörténetben, mostoha szülő, zavarok a családi rendszerben)
- ✓ **Szülő személyiségében rejtőző problémák**
(közömbös vagy túlaggódó /MS – szindróma, intoleráns a gyermekkel, mentálisan beteg, alkohol/drogfüggő, deviáns magatartás)
- ✓ **Gyermekkel kapcsolatos tényezők**
(koraszülött, újszülöttként hosszú időre elválasztották az anyától, két gyermek születése között kevesebb, mint 18 hónap, testi v. értelmi fogyatékos gyermek, SNI gyermek)

A bántalmazás és elhanyagolás háttere

Adatok

- ✓ elsőszülöttek
- ✓ többgyermekes családnál gyakran csak az egyik gyerek ellen fordulnak
- ✓ 2 évesnél fiatalabbakkal szemben jellemző a fizikai erőszak
- ✓ fogyatékkal élő /halmozottan fogyatékos gyermekek különösen ki vannak téve az abúzus veszélyének.

Az elkövetők

- ✓ kiskorú áldozattal szemben a bántalmazó 58%-ban férfi, 42%-ban nő
- ✓ nők nagyobb arányban bántalmazzák fizikailag és lelkileg is a gyermeket
- ✓ legtöbb elkövető a 36-45 éves korosztályból kerül ki
- ✓ szexuális bántalmazók között több a 46-60 év közötti
- ✓ szemérem elleni erőszakot, erőszakos közöszlést, vérfertőzést vagy a kiskorú veszélyeztetését 90%-ban férfiak, 10 %-ban nők hajtják végre - nők szerepe ezekben a bűncselekményekben inkább passzív, bűnsegédként vesznek részt
- ✓ az elkövetők 15%-a büntetett előéletű
- ✓ fiatalabb szülők gyakrabban bántalmazzák gyermeküket, mint az idősebbek
- ✓ gyermekbántalmazás minden társadalmi rétegben előfordul - magasabb társadalmi helyzetű családoknál sem kevesebb a bántalmazás, a visszaélés, felfedésük és a gyermek védelme azonban nehezebb

Az áldozatok

- ✓ bántalmazásnál, elhanyagolásnál 51% fiú - 49% lány
- ✓ szexuális bántalmazás esetében magasabb a lány sértettek száma - 79%
- ✓ fizikai bántalmazás, elhanyagolás áldozatává főként 10 éves kor alatt válnak a gyerekek, szexuális bántalmazást döntően 10 év felettekkel szemben követnek el
- ✓ hazánkban az újszülött gyilkosságok száma igen magas
- ✓ kiskorú veszélyeztetését, kiskorú sérelmére elkövetett testi sértést 71%-ban saját gyermek, 21 %-ban nevelt gyermek, 8%-ban idegen kiskorú sérelmére követik el
- ✓ szexuális bántalmazást 39%-ban saját gyermekben, 56%-ban nevelt gyermekben, 4% rokon, 1% idegennel szemben

A bántalmazás felismerése

A gyermek elhanyagolásának, a rossz bánásmódnak jelei

1. Általános viselkedési gyanújelek

- kifejezéstelen arc, üres tekintet, a szemkontaktus hiánya
- feltűnően készséges, túlságosan alázatos, engedékeny viselkedés
- túlságosan éber, vibráló, agresszív, válogatás nélkül figyelmet követelő (u.n. acting out)
- a gyermek szokatlanul félénk, riadt, túlérzékeny, a környezeti hatásokkal szemben
- bizalmatlan, különösen a közel állókkal szemben, fél a szülőktől
- különös félelem bizonyos személyektől vagy bizonyos típusú emberektől, pl.: férfiak, katonák stb.
- elmenekülés otthonról
- alvászavarok, evészavarok
- regresszív viselkedés (alacsonyabb életkornak megfelelő viselkedéshez való visszatérés pl. ujjszopás, ágybavizelés stb.)
- kivonulás, mindenek kívül maradás, elutasítás
- koraérett magatartás
- droghasználat
- depresszió, büntudat, szégyenérzet
- váratlanul bekövetkező változások a viselkedésben
- öngyilkossági készlet, kísérlet

2. A gyermekközösségben észlelhető viselkedési gyanújelek

- gyenge kapcsolat a kortársakkal, barátokkal, kapcsolatépítési képtelenség
- korai érkezés az iskolába, késői távozás, hiányzás szinte soha, vagy éppen ellenkezőleg gyakori hiányzás
- passzivitás az iskolai és egyéb programokban
- koncentrációs, tanulási nehézségek
- iskolai teljesítmény hirtelen hanyatlása, váratlanul gyenge teljesítmény

3. Viselkedési gyanújelek a vizsgálat során

- általában kevés sírás, de extrém sírás orvosi vizsgálat alatt
- a gyermek nem néz a szülőre biztatásért, meglehetősen váratlan érintéskor, simogatáskor elrántja a fejét, fél a fizikai érintéstől
- irritált, ha más gyermek sír
- a gyermek fél, vonakodik a levetkőzéstől

4. Elhanyagolásra, bántalmazásra utaló gyanús szülői magatartás

- a védőoltások indokolatlan elmaradása
- az orvosi, védőnői, ápolói tanácsok be nem tartása, a diéta elhanyagolása
- a kórházba került gyermeket a szülők nem látogatják, nem viszik időben haza
- kórházi látogatáskor italos állapot, kontrollálatlan magatartás
- türelmetlen, agresszív szülő
- apatikus, gyermekével szemkontaktust nem tartó szülő
- túlaggódó, (indokolatlanul) gyakran orvoshoz forduló szülő
- a szülő a tényektől függetlenül „másnak, rossznak” tartja a gyermeket
- a sérülés nem egyeztethető össze az előadott történettel
- a szülő vagy gondozó a sérülés után nem fordul azonnal orvoshoz
- a gyermek a sérülésről másképp számol be, mint a szülő

5. Az elhanyagolás szomatikus gyanújelei

- alultápláltság, leromlott fizikai-lelki állapot, disztrófia
- erősen kiszáradt vagy lehűlt állapotban kórházba, rendelésre kerülő csecsemő
- ápolatlan, feltűnően piszkos bőr, piszkos, az időjárási viszonyoknak nem megfelelő ruházat
- elhanyagolt bőrfertőzések, impetigo
- rovarcsípések nyomai
- hosszú ideje fennálló dermatitis gluteális
- a szoptatás elutasítása, háritása
- a kórházba rövid időn belül, indokolatlanul leromlott állapotban visszatérő gyermek
- túl gyakran történik a gyermekkel baleset, sérülés, mérgezés
- ismeretlen eredetű eszméletvesztés (agyrázkódás)
- korábbi elhanyagolásra, sebesülésre utaló jelek

6. Fizikai bántalmazásra utaló gyanújelek (részletes leírás a mellékletben)

- a bántalmazásnak látható nyomai, jelei
- az előzményben korábbi sérülések
- fojtogatás nyoma
- megmagyarázhatatlan, nyilvánvalóan nem baleseti eredetű sérülések
- többszörös különböző időben keletkezett, a gyógyulás különböző stádiumait mutató zúzódások, vérömleny, karmolás, verésnyomok, égés, forrázás
- koponya, borda, hosszú csövescsontok nem nyilvánvalóan baleseti eredetű törése, régi törésre utaló radiológiai eltérések
- ellentmondásos történet a sérülésről
- a gyermek (szinte szó szerint) ismétli a szülő történetét a sérülésről, tagadja, hogy probléma van otthon, tagadja a korábbi bántalmazást
- nem baleseti jellegű mérgezés
- nem baleseti jellegű égés, forrázás

7. A szexuális bántalmazás gyanújelei

Nem specifikus jelek	Specifikus jelek
<ul style="list-style-type: none"> • a korábban leírt viselkedésbeli jelek • a gyermek korához nem illő szexualizált viselkedés, szóhasználat • alhasi fájdalom • fájdalom és viszketés az anális-genitális területeken • krónikus fájdalmas vizezés, ismétlődő húgyúti fertőzések	<ul style="list-style-type: none"> • a végbél sérülése, vérzése, váladékozása, széklettartási zavarok • a genitália makacs gyulladása, sérülése, hymen sérülése • a kiskorú terhessége • kiskorú nemibetegsége • prostitúció, promiszkuitás

Távoltartás

Előzmény

- ✓ A bántalmazott nők környezete általában tudott a bántalmazásról.
- ✓ A nők többsége (67%) a hatóságoktól is segítséget kért.
- ✓ Segítséget csak kevesen kaptak.
- ✓ Legtöbbször olyan bántalmazásos esetek vezettek emberöléshez, amelyről a rendőrséget többször is értesítették.

Távoltartás

- ✓ Az Országgyűlés 2006. februárjában módosította a Büntetőeljárás Törvényt – a hazai jogrendbe bevezette a távoltartást.
- ✓ 2006. július 1-jén lépett életbe a törvény módosítása.
- ✓ A bántalmazóval szemben távoltartási kényszereljárást lehet alkalmazni, ha tette bűncselekménynek minősül és szabadságvesztéssel büntethető.
- ✓ A távoltartást bíróság rendelheti el, amelyet köteles soron kívüli eljárás keretében lefolytatni.
- ✓ A távoltartást a bíróság minimálisan 10, maximálisan 30 napig terjedő időtartamra állapíthatja meg.
- ✓ A bántalmazó köteles elhagyni a bántalmazott(akk)al közösen használt lakást, és oda, a törvényben meghatározott ideig nem is térhet vissza.
- ✓ A bántalmazó köteles távol tartania magát a bántalmazott személy(ek)től, illetve a törvényben rögzített, bántalmazott által rendszeresen látogatott helyszínektől. (Lakó- és munkahelytől, oktatási-nevelési, vallási, egészségügyi intézmények, stb.)
- ✓ Ez idő alatt nem veheti fel a kapcsolatot semmilyen formában az áldozattal: sem személyesen, sem pedig semmilyen más kommunikációs eszköz segítségével: levél, telefon, e-mail, sms, stb
- ✓ Ha a törvényi előírásokat a bántalmazó szándékosan megszegi, rendbírósággal sújtható vagy előzetes letartóztatásba helyezhető.

NANE Egyesület (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen)

- Ψ Magyarországon a NANE Egyesület az egyetlen családon belüli erőszakra specializálódott női civil szervezet.
- Ψ segítség krízishelyzetben, lelki támasz, jogi és egyéb tanácsok bántalmazott nők és gyermekek részére
- Ψ 1994 januárjában alakult azzal a céllal, hogy segélyvonalat indítson bántalmazott nők részére. A 18.00 – 22.00 óráig tartó ügyeleten napi 5-8 bántalmazással és családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyet regisztrálnak.
- Ψ NANE - meghallgatás, ítéletmentes megértés, a családon belüli erőszak társadalmi jelenségéről szóló ismertetek terjesztése: publikációk, képzések, kampányok formájában.
- Ψ Reformokat kezdeményezése olyan jogi, államigazgatási-eljárási területeken, ahol az állam jelenleg nem szolgáltat igazságot a családon belüli erőszak áldozatainak.

ESZTER Ambulancia

- Ψ Az E.SZ.T.E.R. Alapítvány (Alapítvány az Erőszakos Szexuális Támadást Elszenvedettek Rehabilitációjára)
- Ψ Szexuális erőszakot elszenvedett felnőttek és gyerekek számára nyújt segítséget
- Ψ Magyarországon évente mintegy tízezren válnak szexuális erőszak áldozatává
- Ψ Feladata - segítséget nyújtani - elsősorban lélektanit -, pszichológiai rehabilitációs lehetőséget biztosítva - az erőszak áldozatai számára, emellett szervezi és koordinálja az egyéb (jogi, szociális, oktatási, stb.) tevékenységeket is
- Ψ Évente mintegy 70-100 új jelentkezőt regisztrálnak. A legfiatalabb jelentkező két éves, a legidősebb hatvan éves volt.

A bántalmazó személyiségjegyei

- ✓ mások problémáira közömbösek
- ✓ korlátozott gondolkodásúak
- ✓ állatokkal és gyermekekkel szemben gyakran kegyetlenek
- ✓ féltékenyek
- ✓ bűnösséget ébresztenek áldozatukban
- ✓ bagatellizálják az erőszakot
- ✓ tárgyiasítják a nőket és gyerekeket
- ✓ erőszakosak, durvák a szexben (is)
- ✓ gyakran fenyegetnek erőszak alkalmazásával
- ✓ megvalósíthatatlan elvárásaik vannak
- ✓ beszédük durva, bántó

A családon belüli erőszak feltételezett okai, a bántalmazás pszichológiai háttere

- Ψ a család (izoláció, sok gyerek, gyakori konfliktusok, agresszív családi kontextus, kommunikációs deficit, rossz szocioökonómiai státusz - egyedüli anya)
- Ψ alacsony iskolai végzettség
- Ψ szülők (munkanélküliség, alkohol, drog, izoláció, pszichés érintettség, nem kívánt terhesség, tehetetlenség, nevelési képtelenség, agresszív nevelési stílus)
- Ψ szülők gyermekként elszenvedett bántalmazása, elhanyagolás, intézeti nevelés
- Ψ gyermek rendellenességei
- Ψ bizonyos életkorok (csecsemőkor, 3-4 éves kor, serdülőkor)
- Ψ bántalmazó nevelési módszerek elfogadása
- Ψ szociális támogató rendszer
- Ψ destruktív jogosultság

A bántalmazás kialakulása

A bántalmazás két formában valósulhat meg

1. Mindjárt a kapcsolat elején teljes intenzitással
2. Eleinte nincs vagy csak kismértékű a bántalmazás
bántalmazás után bocsánat kérés – engesztelés...
a bántalmazó komolyan gondolja a bocsánat kérést – de!...
kontroll nélkül egyre gyakoribb a bántalmazás

Miért ragaszkodunk a bántalmazóhoz?

- ✓ kiszolgáltatottság (fizikai, érzelmi)
- ✓ a segítővel szembeni bizalomvesztés
- ✓ kilátástalan jövő
- ✓ dependencia
- ✓ sajnálat a bántalmazóval szemben
- ✓ szadista-mazochista szeretetkapcsolat
- ✓ gyerek(ek) és a bántalmazó kapcsolata
- ✓ rokonok, barátok
- ✓ anyagi javak (közös vagy saját ingatlan), gazdasági függés

Az erőszak dinamikája a családon belül

- Ψ valamennyi formában azonos az erőszak dinamikája - az elkövető hibásan alkalmazza erejét, családon belüli hatalmát, ellenőrzési, irányítási lehetőségeit, autoritását.
- Ψ a közös dinamika miatt sokszorosára nő a valószínűsége annak, hogy abban a családban ahol az erőszak valamelyik típusa előfordult, az erőszak másik típusa is jelen van, illetve előfordulhat.

A korai felismerés fontossága

- Ψ a sérülések, traumák jobb hatásfokkal gyógyíthatók
- Ψ azonosulhat az agresszonnal, iskolai, kortárs problémák
- Ψ a bántalmazott gyermek bántalmazó felnőtt lehet
- Ψ a gyermek szocializációja, személyiségfejlődése normálissá tehető (minta, értékrend)